

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. д-р Георги Метев Петков
департамент Музика, Нов български университет - София, професионално
направление 8.3 Музикално и танцово изкуство
за научните приноси на трудовете и цитиранията
на
доц. д-р Рада Бориславова Славинска
АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев”

Относно предложените приноси на доц. д-р Рада Бориславова Славинска за участието ѝ в конкурс, обявен в ДВ бр. 35/18.04.2023 г., за заемане на академичната длъжност „професор”, специалност „Дирижиране на народен хор от клавири и Пеене в народен хор”, факултет „Музикален фолклор и хореография”, за нуждите на катедра „Музикален фолклор”, в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в АМТИИ.

I. Общо представяне на процедурата и кандидата

На основание чл. 29 а, ал. 1 от ЗРАСРБ, с решение на Факултетния съвет при Факултет „Музикален фолклор и хореография“ (Протокол №10 от 14.06.2023 г.), със заповед № РД 27 - 068 от 16.06.2023 г. на Ректора на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ съм определен за член на научното жури за осигуряване на конкурсна процедура за заемане на академичната длъжност „професор“, професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство”, специалност „Дирижиране на народен хор от клавири и Пеене в народен хор“.

Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Рада Бориславова Славинска. Тя е представила комплект документи (на хартиен и на магнитен носител), свързани с процедурата по кандидатстване за академичната длъжност „професор“ по „Дирижиране на народен хор от клавири и Пеене в народен хор“. Представени са следните документи:

- молба по образец до Ректора за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ по „Дирижиране на народен хор от клавири и Пеене в народен хор“ и творческа автобиография с акценти върху по-важните публикации и проекти;
- диплом за завършена образователно-квалификационна степен „магистър“ и диплом НДНС „доктор“;
- необходимите по процедура – медицинско свидетелство, свидетелство за съдимост, удостоверение за трудов стаж по специалността и справка за учебната ѝ натовареност през изминалата учебна година;
- попълнена наукометрична таблица и документи за приносните моменти в приложените теоретични публикации и художествено-творчески постижения;
- доказателствен материал по наукометричната таблица;
- справка за специфични творчески постижения в страната и чужбина извън предложените хабилитационни материали.

Нямам забележки към представените документи и материали.

II. Кратки биографични, педагогически и творчески данни за кандидата

Доц. д-р Рада Славинска е родена на 18.07.1964 г. в град Габрово. Житейският и професионален път на кандидатката са тясно свързани с Пловдив и АМТИИ от 41 години

години вече. След завършване на СМУ-Пловдив продължава образованието си и завършва във ВМПИ (сега АМГИИ „Проф. Асен Диамандиев“) през 1986 г. в класовете по пиано на проф. Георги Кънев, по хорово дирижиране на доц. Крикор Четинян и по оркестрово дирижиране на проф. Иван Спасов.

През 2012 г. придобива научната и образователна степен „Доктор“ по „Музикознание и Музикално изкуство“. През 2016 г. с конкурс е назначена за главен асистент по дирижиране към катедра „Музикален фолклор“ в АМГИИ. В този период има и научни ръководства на студенти и докторанти. През 2020 г. с конкурс е назначена за доцент по „Пеене в народен хор с хорознание“.

Рада Славинска е основател на Девическа хорова формация „Евмолпея“ през 2006 г. Като диригент на Ансамбъл „Филипополис“ и хор „Евмолпея“ е участвала в над 700 концерти и концертни изяви в страната и чужбина, 32 задгранични турнета и 29 международни фестивали.

Творческата биография на Рада Славинска е изключително богата и наситена интелектуално не само в областта на научните изследвания, педагогическата, диригентска и композиторска дейност, но и по отношение на нейните авторски художествени творби. Всички предоставени по процедурата материали отразяват нейния дългогодишен стремеж към попълване на съществуващата до момента информация, към още по-дълбочинно изследване на вече разглеждани теми или към първоначално създаване на научна основа, върху която да стъпят следващи изследователи, също така илюстрират разностранните ѝ творчески интереси и постижения.

След обстойно запознаване с всички извършени дейности от доц. д-р Рада Славинска, отразени в представената от нея Справка за изпълнение на минималните национални изисквания и сравняването им с признатата като точкуване таблица, считам, че нейната кандидатура по обявения конкурс е в пълно съответствие с тях. Налице е адекватност с необходимите условия за кандидатстване, като по повечето показатели точките надвишават многократно минималните изисквания:

По показател А – 50 т.

По показател В – 305 т.

По показател Г – 510 т.

По показател Д – 440 т.

По показател Е – 240 т.

III. Изследователска (творческа) дейност и резултати

Научноизследователските и творчески прояви, представени от доц. Славинска като хабилитационни материали, включват внушителна дейност и са документирани според всички изисквания за публичност и достоверност. Трудовете, с които кандидатства, убедително разкриват личното ѝ израстване през годините, а интензитетът на извършените и представени от нея дейности е впечатляващ. При конкурса за доцент Славинска кандидатства с две монографии, обхващащи цялостно всички аспекти около жанра на обработката. И в конкурса за професор на вниманието на научното жури са представени не една, а две монографии с подчертан принос в хабилитационната процедура. Това са:

- **Монографията „Иван Делирадев и неговите христоматии за народен хор“** с автор Рада Славинска, която представлява първо изследване на живота на диригента и педагога доц. Иван Делирадев, на делото и стойността на създадената от него базова литература за фолклорните диригентски специалности и дисциплини. В монографията

са систематизирани и анализирани учебните пособия по дирижиране на народен хор, създавани през годините от различни автори и на базата на цялостния поглед върху специфичния репертоар са направени изводи за високата стойност на Христоматиите на Иван Делирадев. Считаю, че този труд е особено приносен, защото до този момент за Иван Делирадев и неговото дело в музикално-изследователската литература няма публикуван и ред.

- **Монографията „Я, помълчете“** с автор Рада Славинска е първото цялостно биографично изследване на големия български композитор Красимир Кюркчийски. На базата на задълбочено проучване са попълнени и изчистени в голяма степен биографичните неточности относно живота му, споменавани в различни публикации, за първи път са създадени подробни каталози за творчеството му, публикуван е хронограф на живота му, синтезирана е оценката на музиковедите за мястото му в българската музикална история. Монографията е представена от проф. д-р Юлиан Куюмджиев на 30.05.2022 г. в НДК на престижния фестивал Софийски музикални седмици.
- Монографията „Я, помълчете“ е естествено продължение на задълбоченото цялостно изследване на творчеството на Красимир Кюркчийски в публикувания дисертационен труд на Славинска, **„Песните на Красимир Кюркчийски за народен хор – специфика и значимост“**, в който кандидатката за първи път в България изследва творчеството за народен хор на Красимир Кюркчийски. Обхванати са всички открити – 143 на брой – творби на автора за фолклорни вокални формации. Въз основа на максимално цялостния обхват на изследването са създадени каталози по авторски на изследователя критерии, разрешаващи дълбочинни изводи за творчеството и композиционния почерк на Кюркчийски, както и съпоставка с другите композитори в жанра. Цялостното изследване доказва значимостта на творчеството за народен хор на Красимир Кюркчийски и очертаването на новия етап в обработването на фолклора. Високата и изключително ласкава рецензия за дисертационния труд на един от най-големите познавачи на автентичния и обработения фолклор акад. д-р Николай Кауфман е между сериозните доказателства за задълбочеността на научните изследвания на Славинска.

Това, което прави впечатление, е широкият кръг специалисти, дали високи оценки за научните разработки на доц. Славинска. В публикуването на всяка монография, учебник, учебно пособие, са потърсени тясно специализирани мнения относно стойността на изданието на различни изследователи, диригенти и преподаватели според конкретната специфика на публикацията.

IV. Приноси на другите хабилитационни материали

Доц. Славинска е автор на първия български учебник по дирижиране **„Техника на хоровото дирижиране“**, който и досега остава основна учебна литература в процеса на обучение в тази трудна и комплексна дейност. Рецензенти на учебника са именитата диригентка на хор „Детска китка“ проф. Златина Делирадева и тогавашният ръководител на катедра „Дирижиране“ в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ проф. Крум Максимов.

Рада Славинска е съставител и на няколко учебни пособия:

- **„Николай Кауфман. Български народни песни за камерни състави, т. I, Северна България“**,
- **„Николай Куфман. Български народни песни за камерни състави, т. II, Южна България“**,
- **„30 песни за смесен народен хор в помощ на учебния процес“**

➤ **„20 песни за мъжки народен хор в помощ на учебния процес“, АМТИИ Пловдив“**

Тези сборници успешно допълват учебната литература в няколко дисциплини: „Пеене в народен хор“, „Камерни вокални ансамбли“, „Народно пеене“, „Свирене на партитури“, „Дирижиране на народен хор“, „Дирижиране на народен хор от клавиър“. Те са подходящи за ползване не само в системата на висшето образование, а и в музикалните училища и в училищата със застъпено обучение във фолклорни специалности, тъй като подобрите и аранжирани от съставителя творби за народен хор са високо стойностни и проверени в изпълнителската практика. С тяхното създаване се разкрива целенасочената дългогодишна дейност на кандидата към обогатяване на ползваемата учебна литература, базирана на качествени първообрази.

Специално внимание искам да обърна и на част от **композиторското творчество** на Рада Славинска, която има написани повече от 150 произведения и аранжimenti за смесен и еднороден хор. Много ярко впечатление с международен отзвук предизвиква **„Меса Лилиум“** (1997), която е първата меса, създадена от български композитор. Компакт дискът **„Messa Liliium“** става провокация за създаване на едноименния филм на БНТ, изграден изцяло върху музиката. За създаването на диска папа Йоан Павел II изпраща на Хора на малките момчета благодарствено писмо! Освен **„Меса Лилиум“** и **„Румелийски концерт“** за пиано и симфоничен оркестър са представени още няколко авторски музикални произведения на Рада Славинска, залегнали от години в репертоара на различни хорови формации от страната и чужбина, доказващо тяхната висока художествена стойност.

Относно **диригентската дейност** на кандидатката се наблюдава огромна по обем просветителска и художествено-творческа дейност, за което свидетелстват 630-те изяви на Рада Славинска по различни концертни сцени в 18 страни с хор **„Евмолпея“**. Участията в 29 международни хорови фестивали, изборът на хора в различни представителни събития и културно-дипломатически мисии на Р България. Подбраните концерти в науко-метричната таблица, както и грамотите, отразяват малка част от значимите изяви на хора, **а близо 80-те** афиша и програми, предложени в допълнителните материали, потвърждават истинността на активната диригентска дейност на Славинска.

Големият брой **научни доклади и статии** с автор Рада Славинска, участията ѝ в различни конференции и разнообразието от разглежданите от нея теми показват висок сетивен усет към неразглеждана или недостатъчно изследвана проблематика.

Множеството цитирания в научни разработки, монографии, дисертационни трудове и научни доклади от различни автори са от различни публикации **и** са съществено доказателство за умението на Славинска да запълва стойностно редица теоретични празнини в музикално-изследователската литература.

V. Административна и обществена дейност

Според представеното Удостоверение за учебна натовареност според плана и изискванията на АМТИИ **„Проф. Асен Диамандиев“**, доц. д-р Рада Славинска го превишава почти два пъти. Поканите **и** за участия в научни и творчески журита са показателни за доверието на колегията в нейната професионална компетентност, задълбоченост и безпристрастност. През април 2017 г. е приета за дописен член на БАНИ, от януари 2020 г. е секретар на катедра **„Музикален фолклор“**, а от септември 2022 г. става член на Съюза на българските композитори – секция **„Музиколози“**.

VI. Лични впечатления от кандидата

Познавам Рада Славинска от 80-те години, когато бяхме състуденти във ВМПИ-Пловдив. Познавам я оттогава като отзивчив колега и приятел, на когото може да се разчита! Заедно завършихме висшето си образование през 1986 г. След това нашите житейски и творчески пътища се разделиха. Срещали сме се едва пред последните няколко години по различни професионални поводи: концерти, конференции и научни журита. Използвам предоставената ми възможност, в качеството на рецензент по тази процедура да изразя своето възхищение и най-искрено удивление от мащабната научноизследователска, художественотворческа и преподавателска дейност на Рада Славинска! Запознах се с предоставените материали с много голям интерес и професионално удовлетворение! Убеден съм, че тя е много полезна на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ в обучението на студентите, както и с нейната административна дейност като секретар на катедра „Музикален фолклор“. Такава е моята лична оценка за нейната личност. Бих искал да изкажа своята лична позиция за твърде закъснялото в годините внимание към кариерното развитие на доц. д-р Рада Славинска, от страна на колегите от „Музикален фолклор“ при АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“. Разбира се, добре би било приоритетите на Академията да включват по-навременно хабилитационните процеси, защото така може да спечели както научната среда, така и образователната дейност със студентите.

В заключение считам, че научноизследователската, художествено-творческата и преподавателска дейност, представена като хабилитационен труд от доц. д-р Рада Бориславова Славинска, има всички изискващи се стойностни качества и доказва постижения с национална и международна значимост. Приносите от нейната дейност отразяват разнородни компетенции и имат конкретно значение като приложимост в педагогиката и за развитието на фолклорно-изпълнителската култура на младите музикални кадри в сферата на висшето образование. Оценката ми е изцяло положителна.

Въз основа на казаното дотук, давам своята изцяло положителна оценка и убедено предлагам на уважаемите членове на Научното жури, утвърждаването на кандидатурата на доц. д-р Рада Бориславова Славинска и да бъде избрана за академичната длъжност „професор“ в конкурса по специалност **„Дирижиране на народен хор от клавир и Пеене в народен хор“**, факултет „Музикален фолклор и хореография“, за нуждите на катедра „Музикален фолклор“, в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство, съгласно изискванията на ЗРАСРБ и да я предложат за утвърждаване на Академичния съвет на АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“.

София 17.07.2023г.

Изготвил

Проф. д-р Георги Петков